

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM ÖĞRETİM SÜREÇLERİNDE ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ KULLANIM REHBERİ

Bu rehber, eğitimde üretken yapay zekânın etkili, etik ve verimli kullanımını sağlamak için hazırlanmıştır. Öğrenciler, öğretim elemanları ve idari personel için yol gösterici nitelikteki bu rehber, yapay zekâ araçlarının pedagojik değerini artırmayı hedefler.

1. Üretken Yapay Zekâ Nedir?

Üretken yapay zekâ, metin, görüntü, ses veya diğer içerik türlerini oluşturabilen yapay zekâ modelleridir. Örnekler: ChatGPT, DALL·E, Grammarly, ve Canva YZ.

2. Kullanım Amaçları

2.1. Öğrenciler için

- Kişiselleştirilmiş öğrenme yolları oluşturmak. (Örn. Uyarlanabilir –adaptive- öğrenme sistemlerinin kullanılması)
- Fikir geliştirme, araştırma, planlama, yazma, gözden geçirme, düzeltme becerilerini geliştirmek ve geri bildirim almak.
- Konuların daha kolay anlaşılması için açıklamalar ve etkinlikler sağlamak.

2.2. Öğretim Elemanları için

- Öğretim programı ve ders planı yapmak.
- Ders materyalleri ve sınav soruları hazırlamak.
- Öğrenci performansını analiz ederek destekleyici öneriler sunmak.
- Öğrenme çıktılarına yönelik geri bildirim sağlamak.
- Ölçme ve değerlendirme sürecinde madde analizi yapmak.
- Akademik araştırma süreçlerini hızlandırmak.
- İntihal tespit desteği almak.
- Öğretim yöntemlerini çeşitlendirmek.
- Mesleki gelişim planlaması yapmak.

2.3. İdari Personel için

- Rutin görevleri otomatikleştirerek zaman kazanmak.
- Öğrencilere chatbot destekli rehberlik sağlamak.
- Verimliliği artıran kayıt tutma ve raporlama araçları oluşturmak.

3. Kullanım Alanları

3.1. Eğitim Materyali Geliştirme

- Ders notları, slaytlar ve çalışma kılavuzları oluşturmak.
- Konuları görselleştiren infografikler ve animasyonlar tasarlamak.
- Çeşitli zorluk seviyelerinde quiz ve ödevler hazırlamak.
- Destekleyici ve tamamlayıcı etkinlikler ve materyaller hazırlamak.

3.2. Kişiselleştirilmiş Öğrenme

- Her öğrencinin ihtiyaçlarına uygun öğrenme stratejileri geliştirmek.
- Yapay zekâ tabanlı geri bildirim mekanizmaları kurmak.
- Okuma listeleri ve kaynak önerileri sağlamak.

3.3. Akademik Çalışmalar

- Araştırma yazıları için öneri almak ve metin yapılandırmasını kolaylaştırmak.
- Veri analizi ve raporlama süreçlerini hızlandırmak.
- Literatür taramasında zaman kazandıracak araçlar kullanmak.

4. Kullanımda Etik İlkeler

4.1. Akademik Dürüstlük

- Yapay zekâ tarafından üretilen içerik doğrudan akademik olarak sunulmamalıdır. Üretilen metinler, veriler veya görseller uygun şekilde kaynak göstererek belirtilmelidir.
- Yapay zekâ araçlarıyla hazırlanan çalışmalar tamamen kullanıcı kontrolünde ve sorumluluğunda olmalıdır.

4.2. Veri Gizliliği

- Yapay zekâ araçlarına verilen kişisel veya hassas bilgiler korunmalıdır. Özel veya hassas verileri üçüncü taraf yapay zekâ platformlarına yüklenmemelidir.
- KVKK ve uluslararası veri koruma standartlarına uyum sağlanmalıdır.

4.3. Şeffaflık

- Yapay zekâ çıktılarının kaynağı açıkça belirtilmelidir.
- Kullanıcılar, yapay zekânın nasıl çalıştığını ve çıktıların nasıl oluştuğunu anlamalıdır.
- Kullanıcılar hangi yapay zekâ araçlarını nasıl kullandıklarını açıklamalıdır.

5. Örnek Kullanım Şablonu

5.1. Öğrenciler için

1. **Araştırma ve Yazma:** Konuyu girerek bilgi özetleri veya başlangıç fikirleri alın.
2. **Dil ve Yazım Desteği:** Yazdığınız metni geliştirip kontrol etmek için dil araçlarını kullanın.
3. **Yaratıcılık:** Görsel veya hikaye üretme araçlarıyla projelerinizi zenginleştirin.
4. **Aktif Öğrenme:** Konuları soru-cevap şeklinde çalışarak kavrayın ve bilgi boşluklarını tespit edin.
5. **Kişiselleştirilmiş Pratik:** Kendi öğrenme hızınıza ve stilinize uygun alıştırmalar yapın.

5.2. Öğretim Elemanları için

1. **Ders Planlama:** Ders içeriklerini ve etkinlik önerilerini hızlıca oluşturun.
2. **Geri Bildirim:** Öğrenci ödevlerini değerlendirirken üretken yapay zekâ tabanlı analizlerden faydalanın.
3. **Örnek Çalışmalar:** Yapay zekâ ile vaka çalışmaları ve örnek projeler hazırlayın.

5.3. İdari Personel için

1. **Otomasyon:** Rutin işlemleri chatbotlar veya otomasyon araçlarıyla hızlandırın.
2. **Raporlama:** Üniversite verilerini analiz etmek ve görselleştirmek için yapay zekâ tabanlı rapor araçlarını kullanın.
3. **Destek Hizmetleri:** Öğrencilere rehberlik eden dijital yardımcılar oluşturun.

6. Kaynaklar ve Eğitimler

6.1. Üniversite İçerisinde Eğitim Programları

- Yapay zekâ okuryazarlığı kullanımına yönelik düzenli atölyeler.
- Akademik dürüstlük ve etik kullanım seminerler.

6.2. Online Kaynaklar

- YZ araçlarının kullanımını anlatan rehber videolar ve eğitim materyallerinin geliştirilmesi.
- Web tabanlı yapay zekâ destekli öğrenim platformları geliştirilmesi ve kullanılması.

7. İzleme ve Geliştirme

- Yapay zekâ kullanımına ilişkin düzenli olarak geri bildirim toplanması.
- Rehberin teknolojik gelişmelere paralel olarak güncellenmesi.
- Kullanıcı deneyimini iyileştirmek için iyileştirme önerilerinin değerlendirilmesi.

T.C.
ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kalite, Strateji ve Teknoloji Geliştirme Müdürlüğü

Bu rehber, eğitim süreçlerinde üretken yapay zekâyı bilinçli ve etik bir şekilde kullanmayı teşvik eder.